

TYTUŁ:

Procedura pobierania materiału diagnostycznego na obecność wirusa SARS-CoV-2

Autorzy:

Dorota Kuryga¹, Ewelina Ciszewska², Bożena Ślesicka², Maria Mazuruk³

¹Oddział Laryngologiczny

Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży
Al. Piłsudskiego 11
18-404 Łomża

²Zakład Diagnostyki Mikrobiologicznej

Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży
Al. Piłsudskiego 11
18-404 Łomża

³Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej

Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży
Al. Piłsudskiego 11
18-404 Łomża

I. CELE PROCEDURY:

Minimalizacja ryzyka rozprzestrzeniania się i transmisji wirusa SARS-CoV-2 w trakcie diagnostyki mikrobiologicznej choroby COVID-19.

II. PROCEDURA DOTYCZY:

Pobierania materiału diagnostycznego na obecność wirusa SARS-CoV-2 u pacjentów z podejrzeniem lub potwierdzeniem choroby COVID-19.

III. ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Kierownik Punktu Wymazowego

- organizacja punktu pod względem logistycznym, wyposażeniowym i kadrowym
- bieżące monitorowanie zużywanych elementów jednorazowych (wymazówki, testy), ŚOI
- monitorowanie czystości Punktu
- okresowe szkolenie personelu angażowanego do pobierania wymazów w zasadach prawidłowego wykonywania czynności

2. Kierownik Pracowni Diagnostycznej

(Zakładu Mikrobiologii lub Diagnostyki Laboratoryjnej)

- zapewnienie aparatury medycznej niezbędnej do detekcji materiału genetycznego wirusa SARS-CoV-2
- przeszkolenie personelu w wykonywaniu badań molekularnych lub serologicznych w kierunku detekcji wirusa SARS-CoV-2
- dbanie o prawidłowe przestrzeganie procedury

3. Personel medyczny

Dotyczy osób wykonujących wymazy (pielęgniarki, ratownicy medyczni, lekarze, diagnosty laboratoryjni, mikrobiolodzy)

- weryfikacja danych pacjenta z danymi na zleceniu na badanie Weryfikacja danych pacjenta z danymi na zleceniu na badanie
- prawidłowe oznaczenie zestawów wymazowych
- stosowanie się do aktualnych zasad dotyczących technicznych warunków pobierania materiału biologicznego w celu oznaczenia infekcji COVID-19
- informowanie bezpośredniego przełożonego o zagrożeniach utrudniających właściwe przestrzeganie Procedur

IV. ZASADY OGÓLNE

A. Miejsce wykonywania wymazów

1. Diagnostyka w kierunku COVID-19 (wymazy PCR, szybkie testy antygenowe) ma miejsce w dedykowanym pomieszczeniu, tzw. „Punkcie Wymazowym”, jeśli dotyczy masowych badań przesiewowo-diagnostycznych.

2. W przypadku pojedynczego wykonywania testów czynności związane z pobieraniem wymazu mogą mieć miejsce na Izbie Przyjęć, w SOR, na oddziale szpitalnym lub poradni ambulatoryjnej.

3. Wyposażenie Punktu Wymazowego:

- Krzesło z zagłówkiem (pacjenta)
- Błat medyczny lub szafka medyczna niska (na kółkach)
- Biurko
- Krzesło (personel medyczny)
- Szafka medyczna
- Zestawy do pobierania wymazów (testy diagnostyczne molekularne, serologiczne) systematycznie dostarczane z pracowni diagnostycznej
- Kody kreskowe do znakowania wymazów i zleceń
- Artykuły biurowe (papier, długopis)
- Rękawiczki jednorazowe
- Środki do dezynfekcji

B. Przygotowanie personelu

1. Z założenia personel przygotowuje się do pracy z pacjentami zakażonymi/ podejrzanymi o zakażenie COVID-19.

1.1. Jeśli przewidywany czas kontaktu z zakażonym/ podejrzanym o zakażenie wynosi powyżej 15 minut, personel ubiera ŚOI w strefie „czystej”:

- Bluza i spodnie 1-razowe
- Kombinezon
- 2 pary rękawic
- Nogawice
- Ochraniacze na buty
- Gogle lub przyłbica
- Maski FFP3
- Czepek chirurgiczny

1.2. W przypadku pobierania materiału od pojedynczych pacjentów dopuszcza się ubiór w:

- Fartuch jednorazowy
- Para rękawiczek jednorazowych
- Maski FFP2 lub maseczka chirurgiczna
- Gogle lub przyłbica
- Ochraniacze na buty

2. W kompletnych ŚOI personel udaje się do Punktu Wymazowego.

3. Po zakończeniu wykonywania czynności związanych z pobieraniem materiału do badań personel opuszcza Punkt i udaje się traktem komunikacyjnym „brudnym” do szatni, gdzie zdejmuje ŚOI.

C. Przygotowanie pacjenta

Pacjent z dużym ryzykiem zakaźności powinien mieć założoną maseczkę chirurgiczną o ile stan jego wydolności oddechowej na to pozwala.

D. Czyszczenie i dezynfekcja

Po zakończeniu godzin pracy Punktu personel sprzątający wykonuje czyszczenie i dezynfekcję

1. Wietrzy pomieszczenie przez ok. 30-60 minut.
2. Przeciera gładkie powierzchnie (unit, fotel pacjenta, blaty, meble medyczne) preparatami myjąco-dezynfekcyjnymi o zakresie działania B, Tbc, F, S, V, w tym SARS-CoV-2, np. chusteczkami nasączonymi alkoholem i pozostawia do wyschnięcia.
 - W przypadku zanieczyszczeń biologicznych, np. krew, wydzieliny i wydaliny używa preparatów na bazie chloru i pozostawia do wyschnięcia.
3. Sprząta podłogę preparatami myjąco-dezynfekcyjnymi o zakresie działania B, Tbc, F, S, V, w tym SARS-CoV-2, np. chusteczkami nasączonymi alkoholem i pozostawia do wyschnięcia.
 - W przypadku zanieczyszczeń biologicznych, np. krew, wydzieliny i wydaliny, używa preparatów na bazie chloru i pozostawia do wyschnięcia.
4. Nie używa się preparatów w aerozolu ani w sprayu.
5. Włącza na 15-30 minut lampę UV-C, jeśli jest dostępna.

V. POBIERANIE MATERIAŁU

1. Personel medyczny przygotowuje zestaw do pobierania materiału i rozkłada go na blacie szafki medycznej lub blacie.
2. Pacjent zgłaszający się do Punktu siada na krześle z zagłówkiem i zsuwa масечkę w ten sposób, że zasłania ona usta, ale odsłania nozdrza przednie.
3. Pobierający otwiera zestaw do pobierania i oznacza go danymi identyfikacyjnymi pacjenta.
4. Pobierający wprowadza wymazówkę przez nozdrze przednie praw lub lewe tak by pobrać materiał preferencyjnie z nosogardła.
5. Jeśli manipulowanie wymazówką w nosogardle budzi ryzyko przebicia struktur głowy i szyi lub personel z innych powodów ma obawy co do pobrania materiału, należy pobrać go z dowolnego miejsca bocznej ściany nosa, np. małżowina nosowa dolna, małżowina nosowa środkowa.
6. Pobieranie wymazu wykonuje się wykonując według uznania:
 - 3-krotny ruch rotacyjny wokół osi długie wymazówkilub
 - 3-krotny ruch posuwisty do przodu i tyłu
- Należy zwrócić uwagę by podczas pobierania wymazu pocierać śluzówki nosogardła lub jamy nosa, gdyż samo zebranie wydzieliny śluzowej może być niewystarczające do otrzymania reprezentatywnej próbki.
7. Po wyjęciu wymazówki z jamy nosa umieszcza się ją w próbowce z podłożem i szczelnie zamyka.
8. Materiał po pobraniu razem ze zleceniem na badanie dostarcza się do pracowni diagnostycznej.
 - ✓ Próbowki umieszcza się je w pojemniku transportowym, a pojemnik dodatkowo w szczelnym czerwonym worku.
 - ✓ Materiał dostarcza się z częstotliwością warunkowaną ilością wymazów: w przypadku znacznej ilości pacjentów co ok. 1 godzinę, w przypadku mniejszej ilości dopuszcza się dłuższe interwały
 - ✓ W przypadku braku możliwości dostarczenia materiału w dniu pobrania należy przechowywać go w lodówce do 24 godzin, w zamrażarce do 7 dni.
9. Materiał przekazuje się sanitariuszowi celem dostarczenia go do pracowni